

ADRAN 5: NIWED A THRAMGWYDD

5.1 Cyflwyniad

- Safonau a Dderbynnir yn Gyffredinol
- Cyd-destun

5.2 Atgyfeiriadau Gorfodol

5.3 Canllawiau

- Disgwyliadau Cynulleidfaoedd
- Gwybodaeth am Gynnwys
- Labelu Cynnwys Ar-alw a Digidol
- Amserlennu ar gyfer Teledu a Radio
- Allbwn Byw
- Iaith
- Trais
- Bygwth a Bychanu
- Noethni
- Rhyw
- Triniaeth Ddifriol neu Fychanol
- Portreadu
- Alcohol, Ysmygu, Defnyddio Sigaréts Electronig, Camddefnyddio Toddyddion a Chyffuriau Anghyfreithlon
- Hunanladdiad, Ymgais gan Rywun i'w Ladd ei Hun neu ei Niweidio ei Hun ac Anhwylderau Bwyta
- Ymddygiad Dynwaredol
- Digwyddiadau Trist
- Crefydd
- Hypnotiaeth, Dadreibio, yr Ocwlt a'r Paranormal
- Delweddau Fflachio, Strobio a Delweddau Byr lawn eu Parhad
- Rhaglenni a Gaffaelir

5.1 CYFLWYNIAD

Mae'r BBC yn anelu at adlewyrchu'r byd fel y mae, yn cynnwys holl agweddau'r profiad dynol a gwirioneddau byd natur. Wrth wneud hynny, rydym yn cydbwyso ein hawl i ddarlledu cynnwys arloesol a heriol, sy'n briodol i bob un o'n gwasanaethau, a'n cyfrifoldeb i amddiffyn rhai sy'n agored i niwed, yn enwedig pobl ifanc, ac osgoi tramgwyddo heb gyfiawnhad¹.

Mae hawl y BBC i ryddid mynegiant wedi'i hamddiffyn o dan y Confensiwn Ewropeaidd ar Hawliau Dynol a Deddf Hawliau Dynol 1998. Mae rhyddid mynegiant yn cynnwys hawl y gynulleidfa i gael deunydd creadigol, gwybodaeth, syniadau a chynnwys a all fod yn ddadleuol neu'n dramgwyddus heb ymyrraeth ond o dan gyfyngiadau sydd wedi'u pennu mewn cyfraith ac sy'n angenrheidiol mewn cymdeithas ddemocrataidd .

---

¹ Yr adrannau o God Darlledu Ofcom sy'n ymwneud â hyn yw 1: Diogelu'r Rhai Dan 18 Oed a 2: Niwed a Thramgwydd.

ADRAN 5: NIWED A THRAMGWYDD

Mae cymryd risgiau creadigol yn rhan hanfodol o genhadaeth y BBC. Fodd bynnag, yn ein holl allbwn, po fwyaf y risg o achosi niwed neu dramgwydd, mwyaf fydd y meddwl, y gofal a'r cynllunio sydd eu hangen i gynhyrchu cynnwys creadigol.

Rhaid i ni sicrhau bod ein cynulleidfaoedd yn cael gwybodaeth glir er mwyn gallu barnu a yw cynnwys yn addas iddyn nhw neu eu plant.

Rhaid inni fod yn sensitif i, a chadw mewn cysylltiad â, safonau a dderbynnir yn gyffredinol² yn ogystal â disgwiliadau ein cynulleidfaoedd o safbwynt ein cynnwys, yn enwedig yng nghyswllt amddiffyn plant.

Pan mae deunydd heriol yn ein cynnwys sydd mewn perygl o dramgwyddo rhai yn ein cynulleidfa, rhaid i ni allu dangos diben golygyddol clir gan ystyried safonau a dderbynnir yn gyffredinol, a sicrhau bod y cyd-destun yn ei gyfiawnhau. Mae deunydd heriol o'r fath yn cynnwys iaith gref, trais, rhyw, trais rhywiol, bychanu, achosi gofid, amharu ar urddas dynol, a thriniaeth neu iaith wahaniaethol.

Safonau a Dderbynnir yn Gyffredinol

Bydd y ddealltwriaeth o'r hyn yw 'safonau a dderbynnir yn gyffredinol' yn datblygu dros amser ac yn cael ei seilio ar ymchwil berthnasol. Mae cymhwyso 'safonau a dderbynnir yn gyffredinol' yn fater o farn, gan ystyried y cynnwys, y cyd-destun y mae'n ymddangos ynddo a'r cyfiawnhad golygyddol.

Mae'r asesiad o ba un a yw deunydd yn bodloni 'safonau a dderbynnir yn gyffredinol' yn ehangach nag ystyried a yw'n cwrdd â disgwiliadau'r gynulleidfa arfaethedig. Mae 'safonau a dderbynnir yn gyffredinol' hefyd yn adlewyrchu barn pobl nad ydynt yn y gynulleidfa arfaethedig, ond sydd â disgwiliad o ran yr hyn sy'n dderbyniol ar sail y cyd-destun, fel y sianel, yr amser darlledu, y llwyfan a hysbysrwydd.

Rhaid i ni sicrhau ein bod yn hysbysebu ac yn amserlennu deunydd a all fod yn anaddas i blant yn briodol – ar y teledu, drwy gydymffurfio â'r trothwy 9pm ac, ar y radio, drwy roi sylw i'r amseroedd pryd y mae plant yn debygol iawn o fod yn gwrando.

Ar yr un pryd, rhaid i ni gydbwyso ein cyfrifoldeb i amddiffyn plant a phobl ifanc rhag cynnwys anaddas â'u hawliau i ryddid mynegiant a rhyddid i gael gwybodaeth. Rhaid i ni beidio â chyhoeddi deunydd a all amharu'n ddifrifol ar ddatblygiad corfforol, meddyliol neu foesol pobl ifanc³.

Rhaid cael cyfiawnhad golygyddol dros ddefnyddio iaith gref a darparu hysbysrwydd amdani, os yw'n briodol, i sicrhau ei bod yn cwrdd â disgwiliadau cynulleidfaoedd, lle bynnag y mae'n ymddangos. Mae'r cyd-destun yn ystyriaeth hanfodol wrth benderfynu a oes cyfiawnhad golygyddol dros ddefnyddio iaith gref.

Cyd-destun

Wrth asesu'r cyd-destun, dylem gofio'r canlynol:

---

² Mae ystyried safonau a dderbynnir yn gyffredinol yn deillio o Ddeddf Cyfathrebiadau 2003 ac yn berthnasol i gynnwys ar y teledu, ar y radio ac i wasanaethau rhaglenni ar-alw.

³ Erthygl 27, Cyfarwydddeb Gwasanaethau Cyfryngau Clyweledol (AVMSD)

ADRAN 5: NIWED A THRAMGWYDD

- diben golygyddol a chynnwys yr allbwn
- y gwasanaeth y mae'r cynnwys ar gael arno
- amser ei ddarlledu
- disgwyliadau'r gynulleidfa o ran y cynnwys, gan ystyried unrhyw hysbysrwydd amdano
- rhaglenni neu gynnwys arall sydd ar gael ynghylch y rhaglen neu'r cynnwys dan sylw
- maint a chyfansoddiad tebygol y gynulleidfa ddichonol a disgwyliadau tebygol y gynulleidfa
- y niwed neu'r tramgwydd sy'n debygol o gael eu hachosi drwy gynnwys y deunydd penodol yn yr allbwn yn gyffredinol, neu mewn allbwn o natur benodol, fel rhaglenni crefyddol
- y graddau y gellir dod â natur y deunydd i sylw'r gynulleidfa ddichonol, er enghraifft, drwy hysbysrwydd neu wybodaeth am gynnwys
- effaith y deunydd ar gynulleidfaedd a all ddod ar ei draws yn annisgwyl.

Wrth wneud penderfyniadau, ni fydd yr un pwys yn cael ei roi o reidrwydd i bob un o'r ffactorau hyn.

Yn achos deunydd sydd ar gael ar-alw, mae'r cyd-destun hefyd yn cynnwys natur y mynediad at y cynnwys – hy a oes mesurau priodol ar waith i ddiogelu plant rhag gwylio a/neu wrando ar y cynnwys ac a roddwyd hysbysrwydd a gwybodaeth am y cynnwys.

Mae hefyd yn bwysig bod y rheini sy'n cynllunio cynnwys ar-lein yn ystyried a oes perygl na fydd y cynnwys yn bodloni safonau a dderbynnir yn gyffredinol a'u bod yn penderfynu, yn gynnwys yn y broses, a yw'r cynnwys yn debygol o apelio i gyfran sylweddol o blant neu bobl ifanc ac yn dewis deunydd priodol. Mae canllawiau manwl isod ar ddelio â materion niwed a thramgwydd yng nghynnwys ar-lein y BBC.

At ddibenion y Canllawiau Golygyddol ac oni nodir fel arall, mae plentyn yn rhywun dan 16 mlwydd oed. Pobl ifanc yw'r rheini sy'n 16 ac yn 17 oed⁴. Dylid nodi nad diffiniadau cyfreithiol yw'r rhain.

5.2 ATGYFEIRIADAU GORFODOL

(Mae Atgyfeiriadau Gorfodol yn rhan o system rheoli golygyddol y BBC. Maent yn rhan hanfodol o'r broses i sicrhau cydymffurfiaeth a rhaid cadw atynt.)

5.2.1 Rhaid i raglenni a ddarlledir ar y teledu yn y DU rhwng 5.30am a 9pm fod yn addas i gynulleidfa gyffredinol sy'n cynnwys plant. Po gynharaf yn y noson y caiff rhaglen ei gosod, mwyaf addas y dylai fod i blant ei gwylio heb berson hŷn. Gall rhaglenni a ddarlledir mewn

---

⁴ Mae'r safon hon yn uwch na'r gofyniad yng Nghod Darlledu Ofcom ar gyfer amddiffyn rhai dan ddeunaw oed. Mae hwnnw'n dweud bod 'plant yn bobl dan bymtheng mlwydd oed'.

ADRAN 5: NIWED A THRAMGWYDD

slotiau hwyrach cyn y trothwy fod yn anaddas i'r plant ieuengaf neu i blant eu gwyllo heb berson hŷn.

Dim ond mewn amgylchiadau eithriadol y gellir ymadael â'r arfer hon, a bryd hynny dylid rhoi gwybodaeth glir am y cynnwys. Rhaid atgyfeirio unrhyw eithriadau arfaethedig i sylw rheolwr/golygydd y sianel.

(Gweler 5.3.7)

5.2.2 Rhaid i unrhyw gynnig i ddefnyddio'r iaith gryfaf (cunt, motherfucker a fuck neu eiriau eraill sy'n tarddu o'r rhain) gael ei atgyfeirio i sylw rheolwr/golygydd y sianel berthnasol a chael ei gymeradwyo ganddo, ar ôl iddo ystyried y cyfiawnhad golygyddol. Gellir ymgynghori hefyd â'r tîm Polisi Golygyddol.

(Gweler 5.3.23)

5.2.3 Bydd angen cyfiawnhad golygyddol cryf ar yr adegau prin yr ydym yn darlledu lluniau manwl o ymladd teirw, ymladd ceiliogod a gweithgareddau tebyg eraill, hyd yn oed os ydynt wedi'u recordio mewn gwledydd lle maent yn gyfreithlon. Rhaid atgyfeirio unrhyw gynnig i wneud hynny i ffigwr golygyddol uwch neu, yn achos cwmnïau cynhyrchu annibynnol, i'r golygydd comisiynu.

(Gweler 5.3.31)

5.2.4 Bydd angen rhoi ystyriaeth ofalus i unrhyw gynnig i ddarlledu lluniau o grogi, i bortreadu hunanladdiad, ymgais gan rywun i'w ladd ei hun neu i niweidio ei hun oherwydd sensitifrwydd y pwnc a'r posibilrwydd o ddyngwared peryglus a rhaid ei atgyfeirio i ffigwr golygyddol uwch neu, yn achos cwmnïau cynhyrchu annibynnol, i'r golygydd comisiynu. Dylid ei atgyfeirio hefyd i'r tîm Polisi Golygyddol.

(Gweler 5.3.46)

5.2.5 Rhaid atgyfeirio unrhyw gynnig i gynnwys arddangosiad o hypnosis i ffigwr golygyddol uwch neu, yn achos cwmnïau cynhyrchu annibynnol, i'r golygydd comisiynu.

(Gweler 5.3.58)

5.2.6 Rhaid i unrhyw gynnig i gynnwys delweddau fflachio neu ddilyniannau strobio mewn rhaglenni a recordir sy'n methu profion technegol yr Adolygiad Darlledu gael ei gymeradwyo gan y rheolwr allbwn perthnasol.

(Gweler 5.3.61)

5.2.7 Rhaid i ni beidio â defnyddio unrhyw dechnegau sy'n manteisio ar y posibilrwydd o gyfleu neges i wylwyr neu wrandawyr, neu o ddylanwadu ar eu meddyliau fel arall, heb iddynt fod yn ymwybodol, neu'n llwyr ymwybodol, o'r hyn sydd wedi digwydd hy yn isganfyddol. Byddai technegau o'r fath yn gallu cynnwys delweddau sy'n para am gyfnodau byr iawn.

Os bydd gan rywun le i gredu y gallai techneg o'r fath fod wedi'i defnyddio yn ei gynnwys, rhaid iddo atgyfeirio'r mater i ffigwr golygyddol uwch neu, yn achos cwmnïau cynhyrchu

ADRAN 5: NIWED A THRAMGWYDD

annibynnol, i'r golygydd comisiynu, a fydd, efallai, yn dymuno ymgynghori â'r tîm Polisi Golygyddol.

(Gweler 5.3.62)

5.3 CANLLAWIAU

Disgwyliadau'r Gynulleidfa

5.3.1 Dylem farnu ynghylch addasrwydd cynnwys i'n cynulleidfaoedd, yn cynnwys plant, mewn perthynas â disgwyliadau'r gynulleidfa debygol, gan ystyried yr amser a'r diwrnod y mae ar gael, natur y gwasanaeth neu'r llwyfan a natur y cynnwys ac unrhyw hysbysrwydd amdano.

Mae'r cwestiynau canlynol yn gallu helpu wrth benderfynu a fydd cynnwys yn cwrdd â disgwyliadau'r gynulleidfa:

- beth yw cyfansoddiad tebygol y gynulleidfa, yn cynnwys nifer ac ystod oedran tebygol y plant yn y gynulleidfa gan ystyried oriau ysgol, penwythnosau a gwyliau? (Dylem gofio bod gwyliau ysgol yn wahanol mewn gwahanol rannau o'r DU.)
- a yw'r dalent (y cyflwynydd, y perfformiwr, yr awdur ayyb), y slot, y teitl, y genre neu'r gwasanaeth yn dod â disgwyliadau yn ei sgil a all fod yn groes i'r cynnwys?
- a roddwyd hysbysrwydd clir am unrhyw gynnwys anodd neu heriol?
- a oes unrhyw sensitifrwydd arbennig mewn perthynas â'r slot, er enghraifft, gwyliau crefyddol neu benblwyddi digwyddiadau pwysig?
- pwy yw'r gynulleidfa 'tynnu drwodd' debygol (hynny yw, beth yw natur y cynnwys blaenorol a pha fath o gynulleidfa y mae'n debygol o'i denu?)
- ydi'r effaith ar gynulleidfaoedd yn debygol o fod yn fwy oherwydd y llwyfan y mae'r cynnwys yn cael ei gyflwyno arno neu'r ffordd y mae'n cael ei gyflwyno, er enghraifft, cynnwys rhith-wirionedd a/neu gynnwys realiti estynedig?

Gwybodaeth am Gynnwys

5.3.2 Rhaid i ni ddarparu hysbysrwydd clir am gynnwys heriol gan ddefnyddio, ar eu pen eu hunain neu ar y cyd, amserlennu priodol a gwybodaeth am gynnwys sy'n glir, yn gyson ac yn ffeithiol.

Mathau posibl o wybodaeth gyffredinol am gynnwys heriol neu annisgwyl yw cyhoeddiadau ar yr awyr ac ar-lein, labeli cynnwys, canllawiau electronig i raglenni, rhaghysbysebion, hysbysiadau, datganiadau i'r wasg a mathau eraill o gyhoeddusrwydd.

Gwneir hyn er mwyn sicrhau y bydd gan ein cynulleidfaoedd ddisgwyliad priodol ynghylch ein cynnwys a chyfle i wneud penderfyniadau ar sail gwybodaeth am beth fyddant yn ei wyllo ac yn gwrandao arno.

ADRAN 5: NIWED A THRAMGWYDD

5.3.3 Ar y teledu, pan fo hynny'n berthnasol, dylem roi gwybodaeth glir am gynnwys rhaglenni sy'n cael eu dangos cyn y trothwy, rhaglenni sy'n dechrau cyn y trothwy ac yn dal i redeg y tu hwnt iddo, a rhaglenni ar ôl y trothwy.

(Gweler Adran 5 Niwed a Thramgwydd: 5.3.6-5.3.11)

Dylid labelu cynnwys ar-alw neu gynnwys sy'n cael ei ddarparu ar lwyfannau trydydd parti a fyddai'n cael eu dangos ar ôl y trothwy ar y teledu pan fo hynny'n briodol.

(Gweler Adran 5 Niwed a Thramgwydd: 5.3.15)

Ar y radio, dylem ddarparu gwybodaeth am gynnwys pan fo'n debygol iawn y bydd plant yn ein cynulleidfa neu pan fo posibilrwydd y bydd cynnwys yn mynd y tu hwnt i ddisgwyliadau arferol y gynulleidfa.

(Gweler Adran 5 Niwed a Thramgwydd: 5.3.12-5.3.14)

Labelu Cynnwys Ar-alw a Digidol

5.3.4 Wrth drefnu i gynnwys clywedol neu weledol fod ar gael ar-alw ar lwyfannau'r BBC, ac mewn mannau eraill fel y bo'n briodol, rhaid i ni ddarparu gwybodaeth i alluogi defnyddwyr i ddeall ei gyd-destun a gwneud penderfyniadau ar sail gwybodaeth am ei addasrwydd, iddyn nhw eu hunain ac i blant, cyn iddynt fynd ato.

Yng nghyswllt cynnwys ar-alw a fyddai'n cael ei ddangos ar ôl y trothwy ar y teledu ac a fyddai angen rhybudd yn ei gylch, mae angen ei ddiogelu drwy fesurau priodol a dylai gynnwys rhybuddion a/neu ganllawiau priodol. Dylid ymgorffori'r wybodaeth hon am gynnwys yn y fideo er mwyn sicrhau nad yw'r rhybudd yn cael ei gollu neu ei ddileu os bydd y fideo yn cael ei rannu.

5.3.5 Mae'n bosibl y bydd angen i gynnwys cryfach a mwy heriol gael ei labelu o dan y system 'G for Guidance'. Mae hon yn darparu:

- eicon 'G for Guidance' y BBC sy'n dangos bod arweiniad ar y cynnwys ar gael i'r defnyddiwr
- system o labeli cynnwys i ddisgrifio cynnwys cryf neu heriol
- system diogelu â PIN/cyfrinair i alluogi rhieni i gyfyngu mynediad at ddeunydd mwy heriol sy'n dwyn label cynnwys.

Amserlennu ar gyfer Teledu a Radio

Amserlennu Teledu a' r Trothwy

5.3.6 Wrth wneud penderfyniadau am amserlennu teledu, mae angen cydbwysu'r angen i amddiffyn pobl ifanc, a phlant yn enwedig, â hawliau'r holl wylwyr, yn cynnwys y rheini sydd heb blant, i gael deunydd o bob math drwy gydol y diwrnod. Rhaid eu gwneud hefyd gan ystyried gofynion y trothwy.

ADRAN 5: NIWED A THRAMGWYDD

Mae darlledwyr yn defnyddio'r trothwy 9pm ar gyfer teledu i wahaniaethu rhwng rhaglenni sydd wedi'u bwriadu ar gyfer cynulleidfa gyffredinol yn bennaf a'r rhaglenni hynny sydd wedi'u bwriadu ar gyfer cynulleidfa o oedolion. Fodd bynnag, mae rhieni a gofalwyr yn rhannu'r cyfrifoldeb am asesu a yw cynnwys rhaglenni'n addas i'w plant.

Mae'r trothwy 9pm yn nodi dechrau'r newid i ddeunydd sydd wedi'i fwriadu'n fwy ar gyfer oedolion ond, yn gyffredinol, ni ddylai'r newid fod yn sydyn. Mae'n bwysig hefyd fod gwneuthurwyr ac amserlenwyr rhaglenni yn ystyried natur y sianel a disgwyliadau gwylwyr. Fel arfer dylai'r deunydd cryfaf gael ei ddangos yn hwyrach ymlaen yn yr amserlen. Os na ellir osgoi newid sydyn mewn tŷn, dylid rhoi hysbysrwydd clir amdano, er enghraifft drwy roi gwybodaeth glir am olygfeydd o natur rywiol, trais neu'r defnydd o iaith gref.

Ar gyfer cynnwys ar ôl y trothwy ar deledu, dylem rybuddio cynulleidfa oedd am y defnydd o iaith gref neu gynnwys a allai beri tramgwydd fel y bydd yr allbwn yn cwrdd â disgwyliadau'r gynulleidfa. Ar gyfer cynnwys cyn y trothwy, gall fod yn briodol rhybuddio cynulleidfa oedd am gynnwys a all beri gofid iddynt. Gall hyn gynnwys, er enghraifft, adroddiadau newyddion neu olygfeydd mewn rhaglenni am fyd natur.

5.3.7 Rhaid i raglenni a ddarlledir ar deledu rhwng 5.30am a 9pm fod yn addas i gynulleidfa gyffredinol sy'n cynnwys plant. Po gynharaf yn y noson y caiff rhaglen ei gosod, mwyaf addas y dylai fod i blant ei gwyllo heb berson hŷn. Gall rhaglenni a ddarlledir mewn slotiau hwyrach cyn y trothwy fod yn anaddas i'r plant ieuengaf neu i blant eu gwyllo heb berson hŷn.

Dim ond mewn amgylchiadau eithriadol y gellir ymadael â'r arfer hon, a bryd hynny dylid rhoi gwybodaeth glir am y cynnwys. Rhaid atgyfeirio unrhyw eithriadau arfaethedig i sylw rheolwr/golygydd y sianel.

5.3.8 Fel arfer, os yw rhaglen yn pontio'r trothwy, hynny yw yn dechrau cyn 9pm ac yn gorffen rywbryd ar ôl 9pm, yna dylai ei holl gynnwys gydymffurfio â'r gofynion o ran y trothwy.

5.3.9 Dylid comisiynu rhaglenni fel arfer i'w darlledu ar sianel benodol ac mewn slotiau cyn neu ar ôl y trothwy, er mwyn gallu gwneud y penderfyniadau angenrheidiol ynghylch addasrwydd y cynnwys yn ystod y broses gynhyrchu. Os bydd newid o ran y sianel neu slotiau darlledu, yn enwedig cynnig i ddarlledu rhaglen cyn yn hytrach nag ar ôl y trothwy, yna mae'n bosibl y bydd angen ail-olygu'r rhaglen yn sylweddol i sicrhau ei bod yn cydymffurfio â'r Canllawiau Golygyddol hyn.

Mae'n bwysig bod rheolwyr, comisiynwyr a thimau cynhyrchu yn ymwybodol bod disgwyliadau sefydledig yn aml gan gynulleidfa oedd ynghylch sianeli a slotiau darlledu, boed y rheini cyn neu ar ôl y trothwy. Felly bydd yn ddoeth penderfynu ar slotiau rhaglenni mor gynnar â phosibl yn y broses gynhyrchu.

Yng nghyswllt cyfres newydd ar deledu (neu pan fydd cyfresi presennol yn newid sianel) a lle mae perygl na fydd y cynnwys yn bodloni safonau a dderbynnir yn gyffredinol, fel arfer dylid cynnal trafodaeth yn gynnar yn y broses gynhyrchu gyda'r gweithredwr comisiynu a'r tîm cynhyrchu, yn cynnwys cyflwynwyr a pherfformwyr, i sefydlu terfynau o ran tŷn a chynnwys sy'n briodol i'r llwyfan, y cyd-destun a'r slot. Dylid cynnal trafodaeth debyg bob tro am

ADRAN 5: NIWED A THRAMGWYDD

gyfresi sy'n dychwelyd lle mae disgwyliadau sefydledig o ran iaith a chynnwys cryf cyn iddynt ailddechrau.

5.3.10 Lle mae'r gynulleidfa'n rhyngweithio â'r rhaglen, rhaid i'r cynnwys rhyngweithiol gydymffurfio â gofynion y trothwy a bod yn briodol i gynulleidfa unrhyw raglen gysylltiedig. Mae'n bwysig bod cynnwys rhyngweithiol a ddarllidir ar y teledu ac sy'n gysylltiedig â rhaglenni cyn y trothwy yn cydymffurfio â gofynion cyn y trothwy bob amser.

Newyddion ar y Teledu

5.3.11 Oherwydd natur newyddion, nid yw bob amser yn bosibl osgoi dangos deunydd cyn y trothwy a all beri gofid i rai o'n cynulleidfaeodd. Nid yw ein sianeli newyddion rhyngwladol yn gweithredu polisi trothwy fel arfer am fod y newyddion yn cael ei ddangos yn fyw mewn gwahanol gylchfâu amser o gwmpas y byd. Pryd bynnag y bo'n briodol, dylem ddarparu gwybodaeth glir ac amserol am gynnwys i rybuddio am ddelweddau anodd, yn enwedig y rheini a all beri gofid i blant.

Mae'n bosibl y bydd darnau o ffilm ar gael yn rhwydd o safleoedd cyfryngau cymdeithasol neu rywle arall ar-lein, ond mae cynulleidfaeodd yn disgwyl i ni ddefnyddio ein crebwyll golygyddol wrth ddefnyddio'r cynnwys hwn. Er bod darnau o ffilm ar gael i'r cyhoedd, mae'n bosibl y bydd yn ymddangos yn ddi-alw-amdano i gynulleidfaeodd os bydd y BBC yn ei ailddefnyddio a gallai beri tramgwydd os bydd yn cael ei ddefnyddio heb gyfiawnhad golygyddol digonol.

Mae angen i ni ystyried effaith gronnol defnyddio deunydd graffig yn barhaus neu dro ar ôl tro ar ein sianeli newyddion di-dor ar y gynulleidfa.

Nid yw'n briodol defnyddio'r delweddau mwyaf ingol neu'r iaith gryfaf yn y 'penawdau' ar ddechrau bwletin neu fel 'papur wal' neu ddelweddau sy'n 'hofran' mewn allbwn newyddion neu fel y cryno-lun mewn cynnwys digidol.

(Gweler y Cyfarwyddyd ar-lein: Allbwn Byw)

Amserlennu Radio

5.3.12 Nid oes trothwy amser ar radio. Dylem seilio ein penderfyniadau ynghylch amserlennu ar ddisgwyliadau'r gynulleidfa o bob gwasanaeth radio ac ar ein gwybodaeth am ba bryd y mae plant yn debygol iawn o fod yn y gynulleidfa, er enghraifft, wrth fynd a dod i'r ysgol yn y bore a'r prynhawn neu yn ystod gwyliau ysgol. Dylid rhoi hysbysrwydd clir am ddeunydd annisgwyl neu heriol i osgoi peri tramgwydd heb gyfiawnhad.

Yng nghyswllt cyfres newydd, lle mae perygl na fydd y cynnwys yn bodloni safonau a dderbynnir yn gyffredinol, fel arfer dylid cynnal trafodaeth yn gynnar yn y broses gynhyrchu i sefydlu terfynau o ran tôn a chynnwys sy'n briodol i'r llwyfan, y cyd-destun a'r slot. Yng nghyswllt cyfresi sy'n dychwelyd lle mae disgwyliadau sefydledig o ran iaith a chynnwys cryf, dylid cynnal trafodaeth debyg cyn iddynt ailddechrau.

5.3.13 Yng nghyswllt cerddoriaeth a fyddai fel arall yn cynnwys deunydd anaddas, yn cynnwys iaith gref neu ddeunydd treisgar, dylem fel arfer chwarae fersiynau sydd wedi'u golygu ar gyfer cynulleidfaeodd prif ffrwd yn ystod y dydd. Ar adegau eraill ac mewn rhaglenni cerddoriaeth arbenigol, mae'n bosibl y bydd cyfiawnhad golygyddol dros

ADRAN 5: NIWED A THRAMGWYDD

chwarae'r fersiwn wreiddiol ond dylai fod yn gyson â disgwyliadau'r gynulleidfa am y rhaglen ac, os oes angen, dylem gymryd camau i sicrhau hyn (er enghraifft, darparu hysbysrwydd a gwybodaeth am gynnwys).

(Gweler Adran 5 Niwed a Thramgwydd: 5.3.20-5.3.26)

5.3.14 Dylem ystyried defnyddio cyhoeddiadau ar yr awyr i hysbysu gwrandawyr am raglenni sy'n cynnwys deunydd anodd neu ddadleuol a fyddai'n annisgwyl fel arall ar ein gwasanaethau llafar. Mae'r gwasanaethau hyn wedi'u bwriadu'n bennaf ar gyfer gwrandawyr sy'n oedolion sy'n disgwyl i sylw gael ei roi i bob math o faterion a digwyddiadau ym mhob rhan o'r amserlen.

Ar-alw a Digidol

5.3.15 Nid oes dim yn yr arlwy ar-lein sy'n cyfateb yn uniongyrchol i'r trothwy.

Yn achos defnyddwyr sy'n 16 oed ac yn hŷn, sydd wedi mewngofnodi i gyfrif BBC, gellir dangos cynnwys oed-briodol iddynt, naill ai drwy offer personoli/argymell neu ar Dudalen Hafan y BBC. Fodd bynnag, mae'n bwysig bod natur y cynnwys rydym yn trefnu iddo fod ar gael i gynulleidfaedd sydd wedi mewngofnodi yn cael ei seilio ar ddisgwyliadau cynulleidfaedd o'r gwasanaeth ar-lein.

Yn achos defnyddwyr sydd heb fewngofnodi, dylai natur y cynnwys rydym yn ei argymell fod yn seiliedig bob amser ar ddisgwyliadau'r gynulleidfa o ran y gwasanaeth ar-lein penodol ac ar ein gwybodaeth ynghylch a yw'n debygol o apelio i gyfran sylweddol o blant. Mae hyn yr un mor berthnasol i gynnwys rydym yn ei greu ein hunain, cynnwys a gynhyrchir gan ddefnyddwyr a deunydd a geir o wefannau trydydd parti.

Ar gyfer ein cynulleidfaedd i gyd, mae'n bwysig bod cynnwys annisgwyl a heriol, yn enwedig cynnwys a all fod yn anaddas i blant, yn cael ei labelu i osgoi peri tramgwydd heb gyfiawnhad. Dylai labeli cynnwys fod yn glir a ffeithiol, ond nid ar ffurf amhriodol o amlwg. Dylem fod yn ymwybodol o'r effaith ar ddefnyddwyr os ydynt yn dod at y cynnwys heriol drwy ddilyn dolenni ar wefannau trydydd parti sy'n mynd heibio i Dudalen Hafan y BBC neu dudalennau eraill sy'n cynnig cyd-destun.

Er bod darnau o ffilm ar gael i'r cyhoedd, mae'n bosibl y bydd yn ymddangos yn ddi-alw-amdano i gynulleidfaedd os bydd y BBC yn ei aildefnyddio. Gallai achosi tramgwydd neu fod y tu allan i'w disgwyliadau os caiff ei ddefnyddio heb gyfiawnhad golygyddol digonol.

5.3.16 Mae'r llwyfan y mae cynnwys yn ymddangos arno yn gallu dylanwadu ar ddisgwyliadau'r gynulleidfa. Os yw cynnwys ar-lein wedi'i gysylltu ag unrhyw raglen deledu neu radio, rhaid iddo fod yn briodol i'r rhaglen a'i chynulleidfa debygol, pa un a yw'r cynnwys wedi'i greu gan y BBC neu gan ddefnyddwyr.

5.3.17 Cyn gosod dolen o un o wefannau'r BBC i wefan trydydd parti, rhaid i ni wirio cynnwys gwefan y trydydd parti. Ni ddylem osod dolen i wefan allanol os yw'n amhriodol i ni wneud hynny. Gall fod yn briodol cynnwys ymwadiad, a gwybodaeth ychwanegol, os yw'r ddolen yn mynd i ddeunydd a all fod yn dramgwyddus.

Ar dudalennau gwe'r BBC a fwriadwyd ar gyfer plant, dim ond dolenni i dudalennau trydydd parti sydd â chynnwys addas i gynulleidfa gyffredinol y dylid eu cynnwys.

ADRAN 5: NIWED A THRAMGWYDD

Ni ddylem osod dolen ar wefan BBC sy'n gysylltiedig â rhaglen radio neu deledu a fwriadwyd ar gyfer plant i wefan arall sy'n gysylltiedig â rhaglen sy'n cynnwys deunydd anaddas i blant.

(Gweler Adran 14 Bod yn Annibynnol ar Fuddiannau Allanol: 14.3.20 ac Adran 7 Preifatrwydd: 7.3.33)

Amserlennu Rhaghysbysebion am Raglenni

5.3.18 Rhaid bod yn ofalus wrth amserlennu rhaghysbysebion am raglenni radio neu deledu sy'n anaddas i gynulleidfa gyffredinol sy'n cynnwys plant.

Mae'n bwysig bod rhaghysbysebion am raglenni a amserlennir fel eu bod nesaf at raglenni a anelir at blant neu ar adegau pan fo plant yn debygol iawn o fod yn gwylio neu'n gwranddo, neu mewn cynnwys ar-lein sy'n debygol o apelio i gyfran sylweddol o blant, yn addas i blant.

Mae gan y BBC ei system dosbarthu ei hun ar gyfer amserlennu rhaghysbysebion am raglenni teledu yn briodol i sicrhau bod rhaghysbysebion am raglenni yn addas i wahanol gynulleidfaoedd. Mae angen i rhaghysbysebion am raglenni gyfleu naws y rhaglenni y maent yn ymwneud â nhw yn gywir, i helpu gwylwyr i benderfynu a ydynt am eu gwylio neu beidio. Yn achos teledu llinol, mae'n bwysig bod rhaghysbysebion cyn y trothwy am raglenni a ddangosir ar ôl y trothwy yn addas i gynulleidfa gyffredinol ond mae angen iddynt hefyd roi hysbysrwydd priodol am natur y deunydd. Wrth gyhoeddi rhaghysbysebion a deunyddiau hyrwyddo ar-lein a drwy'r cyfryngau cymdeithasol, dylid hefyd ystyried y prif feini prawf ar gyfer amserlennu rhaghysbysebion a defnyddio labeli Cyfarwyddyd pan fo angen.

Allbwn Byw

5.3.19 Mae angen i ni asesu'r risgiau wrth gynhyrchu a darlledu allbwn byw a chymryd unrhyw gamau priodol sydd eu hangen i'w lliniaru. Dyma rai o'r pethau i'w hystyried: sut y gellid monitro allbwn byw; a ydy deunydd a allai achosi tramgwydd wedi'i amserlennu'n briodol; ac a oes digon o gymorth golygyddol uwch ar gael yn ystod y darllediad.

Os bydd problemau'n codi yn ystod allbwn byw, dylid delio â nhw'n brydlon ac yn sensitif. Os, trwy ryw amryfusedd, mae'r iaith gryfaf yn cael ei darlledu cyn y trothwy (neu, yn achos radio, pan mae plant yn debygol o fod yn gwranddo), dylem ymddiheuro ar yr awyr y cyfle cyntaf posibl.

(Gweler Adran 3 Cywirdeb: 3.3.7)

(Gweler y Cyfarwyddyd ar-lein: Allbwn Byw)

Iaith

5.3.20 Mae effaith iaith gref yn dibynnu ar y dewis o eiriau, y siaradwr a'r cyd-destun. Mae gwahanol eiriau'n achosi gwahanol raddau o dramgwydd mewn gwahanol gymunedau a hefyd mewn gwahanol rannau o'r byd. Dros amser, bydd agweddau'r cyhoedd yn newid ac asesir hyn drwy ymchwil.

Rhaid cael cyfiawnhad golygyddol dros ddefnyddio iaith gref a darparu hysbysrwydd amdani os yw'n briodol i sicrhau ei bod yn cwrdd â disgwyliadau cynulleidfaoedd, lle bynnag y mae'n ymddangos.

ADRAN 5: NIWED A THRAMGWYDD

(Gweler Adran 5 Niwed a Thramgwydd: 5.1)

Mae iaith gref yn fwyaf tebygol o achosi tramgwydd pan gaiff ei defnyddio heb achos a heb ddiben golygyddol, a phan mae'n cynnwys:

- rhegfeydd rhywiol
- geiriau o sarhad hiliol neu ethnig
- geiriau o sarhad rhywiol neu rywiaethol neu sarhad sy'n ymwneud â rhywioldeb neu hunaniaeth rhywedd
- geiriau difriol am salwch neu anabledd
- defnydd di-hid neu ddifriol o enwau sanctaidd neu eiriau crefyddol, yn enwedig ar y cyd â math arall o iaith gref.

5.3.21 Mae'n bwysig bod rheolwyr allbwn a chynhyrchwyr rhaglenni neu gynnwys yn sicrhau bod iaith gref, yn enwedig yr iaith gryfaf (cunt, motherfucker a fuck a geiriau eraill sy'n tarddu o'r rhain) yn cael ei hystyried yn ofalus a'i bod yn destun atgyfeiriad priodol, i sicrhau bod cyfiawnhad golygyddol drosti, cyn ei chynnwys yn ein hallbwn.

Mae'r cyd-destun a'r dôn yn ystyriaethau allweddol wrth benderfynu a fydd iaith gref yn dderbyniol neu'n cael ei hystyried yn dramgwyddus heb gyfiawnhad. Dylem ystyried y canlynol:

- pa iaith a ddefnyddiwyd, gan bwy, pam y'i dywedwyd, at bwy roedd wedi'i chyfeirio a sut roeddynt wedi ymateb
- sut y cafodd ei dweud. A oedd y dôn yn ddig neu'n ymosodol, neu'n ddymunol neu'n ddoniol. Gall yr un termau gael eu hystyried yn fwy neu'n llai tramgwyddus yn ôl y dôn wrth eu cyfleu a'r cymeriad neu'r bersonoliaeth sy'n defnyddio'r termau
- ble mae'r cynnwys i'w gael yn yr amserlenni teledu a radio, ar-lein neu ar gyfryngau cymdeithasol
- mae ansawdd deunydd heriol, sy'n cynnwys iaith gref, yn ffactor pwysig wrth benderfynu a yw'n dderbyniol neu'n annerbyniol i gynulleidfaoedd. Gall iaith gref fod yn dderbyniol os yw'n ddilys neu'n cael ei defnyddio at ddiben clir neu i greu effaith benodol mewn rhaglen, ond mae'n bosibl na fydd cynulleidfaoedd yn hoffi defnydd diofal o iaith gref heb nemor ddim pwrpas golygyddol.

5.3.22 Rhaid i ni beidio â chynnwys yr iaith gryfaf cyn y trothwy, neu ar y radio pan mae plant yn debygol iawn o fod yn ein cynulleidfa, neu mewn cynnwys ar-lein neu yn y cyfryngau cymdeithasol sy'n debygol o apelio i gyfran sylweddol o blant.

5.3.23 Rhaid i ni fod yn ofalus wrth benderfynu ynghylch y defnydd o'r iaith gryfaf cyn y trothwy a sicrhau bod hysbysrwydd clir amdani.. **Rhaid i unrhyw gynnig i ddefnyddio'r iaith gryfaf (cunt, motherfucker a fuck neu eiriau eraill sy'n tarddu o'r rhain) gael ei atgyfeirio i'r golygydd/rheolwr sianel perthnasol a'i gymeradwyo ganddo, a dylai yntau ystyried y cyfiawnhad golygyddol drosto. Gellir ymgynghori hefyd â'r tîm Polisi Golygyddol.**

ADRAN 5: NIWED A THRAMGWYDD

5.3.24 Rhaid i ni beidio â chynnwys iaith gref cyn y trothwy, neu ar y radio pan mae plant yn debygol iawn o fod yn ein cynulleidfa, neu mewn cynnwys ar-lein neu yn y cyfryngau cymdeithasol sy'n debygol o apelio i gyfran sylweddol o blant, oni bai fod y cyd-destun yn cyfiawnhau hynny. Hyd yn oed wedyn, rhaid osgoi ei defnyddio'n aml.

5.3.25 Rhaid i ni beidio â chynnwys iaith gref sy'n peri tramgwydd mewn:

- rhaglenni neu wefannau i blant cyn oedran ysgol (rhai pedair blwydd oed ac iau)
- rhaglenni neu wefannau ar gyfer plant iau.

Bipian Iaith Gref

5.3.26 Yn gyffredinol, lle mae iaith gref yn rhan annatod o'r cynnwys, a bod cwestiynau perthnasol fel y slot darlledu a'r sianel wedi'u datrys, ni ddylid ei chelu. Mae hyn hefyd yn berthnasol i allbwn gydag is-deitlau, naill ai er mwyn eglurder neu at ddibenion cyfieithu.

Lle mae cyfiawnhad golygyddol ond nad yw'r slot, y sianel neu'r cyd-destun yn briodol i iaith gref, mae'n bosibl y bydd angen bipian neu olygu'r iaith, hyd yn oed ar ôl y trothwy ar y teledu (er enghraifft, i osgoi newid sydyn mewn tôn rhwng deunydd cyn ac ar ôl y trothwy).

Os yw iaith yn cael ei bipian ar gyfer cynnwys cyn y trothwy ar y teledu, rhaid ei chelu'n llwyr, gan ofalu hefyd nad yw'r geiriau sydd wedi'u bipian yn amlwg wedyn yn symudiadau'r geg, neu mewn is-deitlau sydd ond wedi'u hailolygu'n rhannol.

Hyd yn oed lle mae iaith gref wedi'i bipian, os caiff ei defnyddio dro ar ôl tro, yna mae'r effaith gronnol yn debygol o gynyddu'r tramgwydd a deimlir gan gynulleidfaoedd.

Trais

5.3.27 Gellir peri ofn neu ofid i'n cynulleidfaoedd, a phlant yn enwedig, drwy bortreadu trais gwirioneddol a thrais ffuglennol. Dylem fod yn ofalus yn ein penderfyniadau lle'r ydym yn bwriadu cynnwys trais yn ein hallbwn.

Dylid hefyd ystyried y cyfiawnhad golygyddol dros unrhyw bortread o drais, a dylid rhoi hysbysrwydd clir fel arfer am gynnwys treisgar. Pan fydd trais gwirioneddol, neu'r canlyniadau iddo, yn cael ei ddangos ar deledu neu'n destun gohebu ar y radio ac ar-lein, mae angen i ni gadw cydbwysedd rhwng y galw am gywirdeb a'r perygl o achosi gofid heb gyfiawnhad. Prin iawn yw'r amgylchiadau sy'n cyfiawnhau darlledu eiliad marwolaeth.

(Gweler Adran 7 Preifatrwydd: 7.3.41-7.3.44 ac Adran 11 Rhyfel, Terfysgaeth ac Argyfyngau)

Yn ein penderfyniadau golygyddol mae angen ystyried nifer o ffactorau sydd, ar y cyd, yn gallu cynyddu effaith trais, mewn cynnwys ffeithiol a ffuglennol:

- trais sy'n debyg i fywyd ac sydd hefyd yn gallu adlewyrchu profiad personol, er enghraifft trais domestig, ymladd mewn tafarndai, hwlighaniaeth pêl-droed, cythraul gyrru, a mygio
- trais mewn manau sy'n cael eu hystyried yn ddiogel fel arfer, fel cartref y teulu ac ysbytai

ADRAN 5: NIWED A THRAMGWYDD

- ffyrdd anarferol neu sadistaidd o achosi poen, anaf neu farwolaeth
- digwyddiadau lle mae menywod, plant a rhai agored i niwed yn dioddef
- trais heb ddangos yr effaith ar y dioddefwr neu'r canlyniadau i'r drwgweithredwr
- trais rhywiol
- ymosodedd geiriol a thôn ymosodol, yn enwedig os yw'n cynnwys defnyddio'r iaith gryfaf a thermau gwahaniaethol neu rywiol dramgwyddus
- hunanladdiad, ymgais gan rywun i'w ladd ei hun neu i niweidio ei hun
- lle dangosir ymateb pobl eraill i'r trais, yn enwedig plant
- technegau ôl-gynhyrchu fel cerddoriaeth lawn awyrgylch, effeithiau gweledol, symud araf, lluniau agos clir ac effeithiau sain
- awyrgylch bygythiol estynedig neu naws dywyll, ddi-ildio neu greu awyrgylch ingol ar ddiwedd rhaglen ar ffurf sefyllfa min dibyn
- allbwn sy'n rhoi profiad mwy dwys neu drwythol oherwydd ei fod ar gael ar ffurf cynnwys Rhith-wirionedd neu Realiti Estynedig.

5.3.28 Dylem fod yn ofalus i sicrhau bod rhaglenni unigol, neu raglenni gyda'i gilydd ar draws yr amserlen, yn osgoi cynnwys deunydd sy'n esgusodi neu'n glamoreiddio trais, ymddygiad gwrthgymdeithasol peryglus neu ddifrifol, neu ddeunydd sy'n debygol o gymell pobl eraill i ddynwared ymddygiad o'r fath, oni bai fod cyfiawnhad golygyddol cryf dros wneud hynny.

Trais ac Amddiffyn Plant

5.3.29 Os bydd trais, y canlyniadau iddo a disgrifiadau ohono, yn cael ei ddarlledu mewn rhaglenni cyn y trothwy, neu ar y radio pan fydd plant yn debygol iawn o fod yn ein cynulleidfa, neu mewn cynnwys ar-lein sy'n debygol o apelio i gyfran sylweddol o blant, rhaid sicrhau ei fod yn briodol i'r gynulleidfa debygol a bod cyfiawnhad golygyddol drosto.

5.3.30 Rhaid i ni sicrhau na fydd trais geiriol neu gorfforol y mae'n hawdd i blant ei ddynwared mewn ffordd niweidiol neu beryglus yn cael ei ddarlledu mewn rhaglenni cyn y trothwy, neu ar y radio pan fydd plant yn debygol iawn o fod yn ein cynulleidfa, neu mewn cynnwys ar-lein sy'n debygol o apelio i gyfran sylweddol o blant, oni bai fod cyfiawnhad golygyddol cryf drosto.

(Gweler Adran 5 Niwed a Thramgwydd: 5.3.49-5.3.53)

Trais yn erbyn Anifeiliaid a Lles Anifeiliaid

5.3.31 Mae delweddau neu olygfeydd sy'n dangos trais gan bobl yn erbyn anifeiliaid yn gallu achosi gofid i gynulleidfaoedd yn aml, yn enwedig i blant. Dylem fod yn ymwybodol bod hyn yn debygol o achosi tramgwydd sylweddol. Os yw'r golygfeydd yn fyw iawn ond ein bod yn

ADRAN 5: NIWED A THRAMGWYDD

gwybod nad oedd yr anifail wedi cael niwed, dylem ystyried gwneud hynny'n glir i gynulleidfaoedd.

Mae trais mewn rhaglenni natur yn gallu peri gofid i gynulleidfaoedd. Pryd bynnag y bo'n digwydd, gall fod yn briodol rhoi hysbysrwydd am gynnwys a all beri gofid.

At ei gilydd, mae cynulleidfaoedd yn poeni ynghylch sut mae anifeiliaid yn cael eu trin. Pan fydd anifeiliaid yn rhan o'n cynnwys dylem ystyried eu lles cyffredinol a'r amodau y maent yn cael eu cadw ynddynt.

(Gweler y Cyfarwyddyd ar-lein: Cofnodi Byd Natur)

Bydd angen cyfiawnhad golygyddol cryf ar yr adegau prin yr ydym yn darlledu lluniau manwl o ymladd teirw, ymladd ceiliogod a gweithgareddau tebyg eraill, hyd yn oed os ydynt wedi'u recordio mewn gwledydd lle maent yn gyfreithlon. Rhaid atgyfeirio unrhyw gynnig i wneud hynny i ffigwr golygyddol uwch neu, yn achos cwmnïau cynhyrchu annibynnol, i'r golygydd comisiynu.

(Gweler Adran 8 Gohebu ar Droseddu ac Ymddygiad Gwrthgymdeithasol: 8.3.4-8.3.6)

Bygwth a Bychanu

5.3.32 Rhaid i gynnwys y BBC barchu urddas dynol. Mae bygwth, bychanu, ymyrraeth, ymosodedd a sylwadau difriol i gyd yn agweddau ar ymddygiad dynol y gellir eu trafod neu eu cynnwys yn allbwn y BBC. Gall rhai mathau o gynnwys fod yn greulon, ond rhaid peidio â mawrygu sylwadau bygythiol, bychanol, ymyrgar, ymosodol neu ddifriol sydd wedi'u hanelu at bobl go iawn (yn hytrach na chymeriadau ffuglennol neu ffigyrau hanesyddol) yn ormodol er mwyn adloniant. Dylid gofalu bod sylwadau o'r fath a'r dôn wrth eu cyfleu yn gymesur â'r targed.

(Gweler Adran 6 Tegwch â Chyfranwyr a Chydsyniad: 6.3.23)

Noethni

5.3.33 Ni fyddwn fel arfer yn dangos noethni cyn y trothwy nac mewn cynnwys ar-lein sy'n debygol o apelio i gyfran sylweddol o blant. Lle mae'n cael ei ddefnyddio, rhaid i'r cyd-destun gyfiawnhau hynny. Mae noethni, boed yn wirioneddol neu'n awgrymedig, yn gallu peri tramgwydd a rhaid bod yn ofalus mewn cynnwys cyn y trothwy, yn enwedig mewn deunydd hyrwyddo sydd heb wybodaeth am gynnwys.

Rhyw

5.3.34 Yn holl allbwn y BBC, dylid cael cyfiawnhad golygyddol dros bortreadu rhyw, neu drafod materion rhywiol, a'i drin gyda sensitifrwydd priodol.

Mewn cynnwys ar ôl y trothwy, rhaid i ni allu rhoi cyfiawnhad dros bortreadu rhyw mewn ffordd agored a realistig ac am drafod themâu a materion a all dramgwyddo rhai pobl.

5.3.35 Mae rhyw sy'n cynnwys pobl ifanc dan 16 oed yn anghyfreithlon. Yn ein cynnwys, rhaid cael cyfiawnhad golygyddol dros ei bortreadu, a rhaid ei roi mewn cyd-destun priodol.

ADRAN 5: NIWED A THRAMGWYDD

(Gweler Adran 9 Plant a Phobl Ifanc fel Cyfranwyr: 9.3.21-9.3.22)

5.3.36 Rhaid cael cyfiawnhad golygyddol dros drafod a phortreadu ymddygiad rhywiol mewn rhaglenni a ddarlledir cyn y trothwy neu pan fydd plant yn debygol iawn o fod yn ein cynulleidfa radio, neu o ddefnyddio ein cynnwys ar-lein. Rhaid iddo fod yn briodol hefyd i'r gynulleidfa debygol a pheidio â bod yn fanwl eglur. Mae'n bosibl y bydd angen darparu gwybodaeth glir am gynnwys.

(Gweler Adran 5 Niwed a Thramgwydd: 5.3.2-5.3.3)

Rhaid cael rheswm addysgol diffuant ac o ddifrif dros bortreadu neu ddangos cyfathrach rhywiol mewn rhaglenni a ddarlledir cyn y trothwy neu ar y radio pan fydd plant yn debygol iawn o fod yn ein cynulleidfa, neu mewn cynnwys ar-lein sy'n debygol o apelio i gyfran sylweddol o blant.

5.3.37 Dylem ystyried a oes angen deunydd ategol pan fyddwn yn annog cynulleidfaoedd, a phlant a phobl ifanc yn enwedig, i drafod eu problemau rhywiol mewn unrhyw gynnwys.

(Gweler Adran 14 Bod yn Annibynnol ar Fuddiannau Allanol: 14.3.26)

Triniaeth Ddifriol neu Fychanol

5.3.38 Rhaid i ni sicrhau nad yw deunydd sy'n cynnwys unigolion, grwpiau, crefyddau neu gymunedau'n cael eu trin yn ddilornus neu'n fychanol yn rhan o'n hallbwn oni bai fod y cyd-destun yn cyfiawnhau hynny.

O dan God Darlledu Ofcom, gall deunydd fod yn gyfystyr â mynegiant o gasineb os yw'n debygol o annog gweithgarwch troseddol neu arwain at anhrefn. Mae'n cynnwys bob ffurf ar fynegiant sy'n lledaenu, ysgogi, hybu neu gyfiawnhau casineb ar sail anoddefgarwch o anabledd, ethnigrwydd, rhywedd, ailbennu rhywedd, cenedl, hil, crefydd neu gyfeiriadedd rhywiol.

Gall cynhyrchwyr cynnwys roi lle i gyfraniadau gan bobl neu sefydliadau sydd â barn eithafol neu heriol. Lle mae allbwn yn cynnwys barn a all ysgogi casineb, rhaid i ni gael cyfiawnhad golygyddol drosti a rhaid cynnwys her briodol a/neu fathau eraill o gyd-destun.

(Gweler Adran 8 Gohebu ar Droseddu ac Ymddygiad Gwrthgymdeithasol: 8.3.3)

Portreadu

5.3.39 Rydym yn ceisio adlewyrchu cymunedau amrywiol y Deyrnas Unedig yn ein gwasanaethau. Gall cynnwys adlewyrchu'r rhagfarnau a'r anfanteision a geir mewn cymdeithasau ledled y byd ond ni ddylem eu parhau. Mewn rhai achosion, gall cyfeiriadau at anabledd, oed, cyfeiriadedd rhywiol, hunaniaeth rhywedd, ffydd, hil, ac ati fod yn berthnasol i'r portreadu. Fodd bynnag, dylem osgoi rhagdybiaethau ystrydebol diofal neu dramgwyddus a dim ond pan fo cyfiawnhad golygyddol dros hynny y dylid disgrifio pobl mewn termau o'r fath.

Wrth bortreadu neu ohebu ar ddigwyddiadau neu sefyllfaoedd sy'n ymwneud â phobl brodorol neu bobl sy'n perthyn i lwyth, dylem osgoi eu stereoteipio. Dylem ddangos eu profiadau a'u normau diwylliannol cyfredol gyda'r cywirdeb sy'n ddyladwy.

ADRAN 5: NIWED A THRAMGWYDD

(Gweler y Cyfarwyddyd ar-lein: Portreadu a Gohebu ar Bobl Frodorol)

5.3.40 Os yw hynny'n gyson â disgwyliadau'r gynulleidfa, gallem gynnwys portread neu stereoteip sydd wedi'i orliwio er mwyn doniolwch, ond rhaid i ni gofio bod cynulleidfaedd yn gallu cael eu tramgwyddo gan stereoteipiau diofal neu ddibwrpas.

Alcohol, Ysmygu, Defnyddio Sigaréts Electronig, Camddefnyddio Toddyddion a Chyffuriau Anghyfreithlon

5.3.41 Rhaid i ni gydbwysu'r angen i adlewyrchu gwahanol fathau o ymagwedd ac ymddygiad ymysg y cyhoedd yn realistig a'r perygl o hybu ymddygiad a all fod yn niweidiol neu'n anghyfreithlon, yn enwedig ymysg plant.

5.3.42 Yng nghyswllt defnyddio cyffuriau anghyfreithlon, camddefnyddio cyffuriau, ysmygu, defnyddio sigaréts electronig, camddefnyddio toddyddion a chamddefnyddio alcohol:

- rhaid peidio â rhoi sylw iddynt mewn cynnwys sydd wedi'i wneud yn bennaf ar gyfer plant oni bai fod cyfiawnhad golygyddol cryf dros hynny
- rhaid eu hosgoi'n gyffredinol a rhaid peidio â'u hesgusodi, eu cefnogi neu eu glamoreiddio mewn unrhyw raglenni a ddarlledir cyn y trothwy neu ar y radio pan fydd plant yn debygol iawn o fod yn ein cynulleidfa, neu mewn cynnwys ar-lein sy'n debygol o apelio i gyfran sylweddol o blant, oni bai fod cyfiawnhad golygyddol dros hynny
- rhaid peidio â'u hesgusodi, eu cefnogi neu eu glamoreiddio mewn cynnwys sy'n debygol o gael ei weld, ei glywed neu ei ddefnyddio'n eang gan blant a phobl ifanc, oni bai fod cyfiawnhad golygyddol dros hynny.

5.3.43 Dylem hefyd:

- ddelio â phob agwedd ar ddefnyddio cyffuriau anghyfreithlon, camddefnyddio cyffuriau a thoddyddion, ysmygu, defnyddio sigaréts electronig a chamddefnyddio alcohol gyda chywirdeb dyladwy. Lle bo angen hynny i sicrhau cywirdeb dyladwy, dylai hyn gynnwys, er enghraifft, y goblygiadau i iechyd a'r agweddau gwrthgymdeithasol ar ddefnyddio cyffuriau anghyfreithlon a goryfed mewn pyliau
- sicrhau bod cyd-destun cyfreithiol a chymdeithasol ein cynnwys yn glir
- osgoi dangos yn fanwl sut mae cyffuriau anghyfreithlon yn cael eu defnyddio neu sut mae camddefnyddio toddyddion, oni bai fod cyfiawnhad golygyddol.

5.3.44 Os dangosir deunydd archifol nad yw'n adlewyrchu safonau neu agweddau cyfredol tuag at ysmygu, alcohol, camddefnyddio sylweddau neu ddefnyddio cyffuriau anghyfreithlon, mae'n bosibl y bydd y cyd-destun hanesyddol a dilysrwydd y cynnwys yn rhoi cyfiawnhad golygyddol digonol. Er hynny, dylai'r cynnwys gael ei amserlennu'n briodol a, lle bo angen, dylid rhoi hysbysrwydd amdano a dylai fod yn glir i'r gynulleidfa nad yw'n ddeunydd cyfoes.

(Gweler Adran 5 Niwed a Thramgwydd: 5.3.2 ac Adran 13 Ailddefnyddio, Ailfersiynu ac Argaeledd Parhaol: 13.3.19-13.3.21)

ADRAN 5: NIWED A THRAMGWYDD

Hunanladdiad, Ymgais gan Rywun i'w Ladd ei Hun neu i Niweidio ei Hun ac Anhwylderau Bwyta

5.3.44 Dylai hunanladdiad neu ymgais gan rywun i'w ladd ei hun neu ei niweidio ei hun gael eu portreadu gyda sensitifrwydd, boed hynny mewn drama neu mewn rhaglenni ffeithiol. Mae gohebu ffeithiol a phortreadu hunanladdiad ac ymgais gan rywun i'w ladd ei hun neu ei niweidio ei hun yn ffuglennol yn gallu peri i weithredoedd o'r fath ymddangos yn ddichonol a hyd yn oed yn rhesymol i rai sy'n agored i niwed.

Ni ddylid cynnwys dulliau hunanladdiad a hunan-niwed mewn allbwn ac eithrio pan fydd cyfiawnhad golygyddol dros wneud hynny a bod y cyd-destun yn ei gyfiawnhau. Ni ddylem gynnwys manylion a fyddai'n caniatáu dynwared dull hunanladdiad.

5.3.46 Bydd angen rhoi ystyriaeth ofalus i unrhyw gynnig i ddarlledu lluniau o grogi, i bortreadu hunanladdiad, ymgais gan rywun i'w ladd ei hun neu ei niweidio ei hun oherwydd sensitifrwydd y pwnc a'r posibilrwydd o ddynwared peryglus a rhaid ei atgyfeirio i ffigwr golygyddol uwch neu, yn achos cwmnïau cynhyrchu annibynnol, i'r golygydd comisiynu. Dylid ei atgyfeirio hefyd i'r tîm Polisi Golygyddol.

5.3.47 Dylem fod yn sensitif o ran yr iaith rydym yn ei defnyddio. Cafodd hunanladdiad ei ddad-droseddoli ym 1961 ac mae'r defnydd o'r gair 'cyflawni' yn cael ei ystyried yn dramgwyddus gan rai pobl. Mae 'ei ladd ei hun' yn ddewis arall mwy derbyniol. Dylem ystyried a fyddwn yn darparu manylion cyswllt BBC Action Line wrth ddelio â materion o'r fath yn ein hallbwn. Fel arfer mae'r Samariaid yn barod i gynhyrchwyr cynnwys ymgynghori â nhw ynghylch portreadu hunan-laddiad ac maent wedi cyhoeddi eu canllawiau eu hunain i ddarlledwyr. Fel arfer, dylid ymgynghori hefyd â'r tîm Polisi Golygyddol.

5.3.48 Mae angen bod yn ofalus hefyd wrth bortreadu mathau o salwch meddwl y gellid eu dynwared, mewn cynnwys ffeithiol neu ffuglennol, gan gynnwys cyflyrau fel bwlimia neu anorecsia. Dylem fod yn ymwybodol o'r posibilrwydd y bydd rhai agored i niwed, a phobl ifanc yn enwedig, yn dynwared neu'n efelychu ymddygiad a thechnegau a ddangosir. Dylid bod yn ofalus i sicrhau bod y cynnwys yn gyfrifol ac yn briodol i'r gynulleidfa debygol. Dylem ystyried a fyddwn yn darparu manylion cyswllt BBC Action Line wrth ddelio â materion o'r fath yn ein hallbwn.

(Gweler Adran 14 Bod yn Annibynnol ar Fuddiannau Allanol: 14.3.26)

Ymddygiad Dynwaredol

Plant a Dynwared Peryglus

5.3.49 Gall yr hyn y mae plant yn ei weld a'i glywed ac yn darllen amdano ddylanwadu arnynt. Os yw ymddygiad yn debygol o fod yn hawdd i blant ei ddynwared mewn ffordd beryglus, rhaid peidio â'i ddarlledu cyn y trothwy, neu ar y radio pan fydd plant yn debygol iawn o fod yn ein cynulleidfa, neu mewn cynnwys ar-lein sy'n debygol o apelio i gyfran sylweddol o blant.

5.3.50 Mae angen bod yn ofalus wrth benderfynu ynghylch cynnwys a all arwain at ddynwared peryglus, yn enwedig os yw hynny'n ymwneud â defnyddio eitemau domestig (fel cyllyll, morthwylion, asid a sisyrnau) mewn gweithredoedd treisgar. Rhaid peidio â

ADRAN 5: NIWED A THRAMGWYDD

chynnwys deunydd o'r fath mewn allbwn sydd wedi'i wneud ar gyfer plant yn bennaf oni bai fod cyfiawnhad golygyddol cryf dros hynny. Rhaid sicrhau mewn cynnwys ar gyfer plant fod gofal yn cael ei gymryd i anghymell dynwared technegau, arbrofion ac ati.

(Gweler Adran 5 Niwed a Thramgwydd: 5.3.29-5.3.30)

5.3.51 Pan fydd gweithgareddau hamdden peryglus yn cael eu portreadu mewn cynnwys ffeithiol cyn y trothwy, neu ar y radio pan fydd plant yn debygol iawn o fod yn ein cynulleidfa, neu mewn cynnwys ar-lein sy'n debygol o apelio i gyfran sylweddol o blant, dylem roi rhybudd ynghylch y perygl o ddynwared, heb oruchwyliaeth briodol, a dylai'r offer diogelwch angenrheidiol fod yn y golwg. Lle bo'n berthnasol ac oni bai fod rheswm golygyddol cryf dros beidio â gwneud hynny, bydd yn bwysig fel arfer fod rhaglenni drama ac adloniant cyn y trothwy, neu gynnwys ar-lein cyffelyb sy'n debygol o apelio i gyfran sylweddol o blant, yn dangos y gweithdrefnau diogelwch cywir wrth bortreadu gweithgareddau fel hyn.

Diogelwch

5.3.52 Dylem gydymffurfio â'r gyfraith fel arfer, yn y DU ac mewn gwledydd eraill, oni bai fod cyfiawnhad golygyddol cryf dros beidio â gwneud hynny. Mae hyn yn cynnwys sicrhau bod cyflwynwyr, actorion a chyfranwyr sy'n gyrru cerbydau yn gwisgo gwregysau diogelwch, yn gosod seddau car i blant yn gywir, yn gwisgo helmedau diogelwch ac yn defnyddio'r cyfarpar ffôn symudol cywir.

5.3.53 Dylem hefyd ddangos defnydd synhwyrol o offer diogelwch lle bynnag y bo'n ymarferol, oni bai fod cyfiawnhad golygyddol dros beidio â gwneud hynny. Mae hyn yn cynnwys gwisgo offer i ddiogelu'r llygaid ar gyfer gweithgareddau crefftiau cartref a phenwisgoedd a dillad diogelwch ar gyfer chwaraeon a gweithgareddau hamdden, yn enwedig y rheini sy'n boblogaidd ymysg plant fel beicio, sglefrfyrrddio a chwaraeon dŵr.

Digwyddiadau Trist

5.3.54 Yn sgil digwyddiadau trist mae'n bosibl y bydd angen newid amserlenni a/neu ail-olygu allbwn ar gyfer teledu a radio neu newid, ac weithiau tynnu, tudalennau gwe. Dylem adolygu allbwn i ganfod unrhyw beth a allai achosi tramgwydd na ellir ei gyfiawnhau, yng nghyd-destun digwyddiadau pwysig, ar sail safonau a dderbynnir yn gyffredinol. Os aildefnyddir deunydd o ddigwyddiadau trist yn ddiweddarach, er enghraifft i nodi'r dyddiad roeddynt wedi digwydd, rhaid cael cyfiawnhad golygyddol ym mhob achos.

Crefydd

5.3.55 Os oes unrhyw gynnwys sy'n ymdrin â materion crefyddol ac sy'n debygol o beri tramgwydd i'r rheini sydd â barn neu gred crefyddol, rhaid cael cyfiawnhad golygyddol drosto ar sail disgwyliadau'r gynulleidfa a safonau a dderbynnir yn gyffredinol.

Nid oes trosedd cabledd yng Nghymru a Lloegr erbyn hyn ac nid yw bellach yn drosedd sy'n cael ei herlyn yng Ngogledd Iwerddon neu'r Alban. Serch hynny, mae credoau crefyddol yn ganolog i fywyd llawer o bobl ac maent yn ysgogi barn ac emosiynau cryf. Dylem fod yn ofalus i osgoi achosi tramgwydd heb gyfiawnhad. Mae deddfau cabledd o amgylch y byd yn

ADRAN 5: NIWED A THRAMGWYDD

gallu bod yn wahanol iawn a gall cynhyrchwyr cynnwys geisio cyngor gan y tîm Cyngor Cyfreithiol Rhaglenni.

O dan y gyfraith, mae Deddf Casineb Hiliol a Chrefyddol 2006, sy'n berthnasol i Gymru a Lloegr, yn gwahardd person rhag defnyddio geiriau neu ymddygiad bygythiol neu ddangos deunydd ysgrifenedig bygythiol 'os mai ei fwriad wrth wneud hynny yw ennyn casineb crefyddol'.

(Gweler Adran 8 Gohebu ar Droseddu ac Ymddygiad Gwrthgymdeithasol: 8.3.3)

5.3.56 Rhaid i ni fod yn ymwybodol o sensitifrwydd crefyddol wrth gyfeirio at neu ddefnyddio enwau, delweddau, duwdodau, defodau, ysgrythurau ac iaith sy'n rhan ganolog o'r gwahanol grefyddau a sicrhau bod cyfiawnhad golygyddol dros unrhyw ddefnydd ohonynt, neu gyfeiriadau geiriol neu weledol atynt, ar sail safonau a dderbynnir yn gyffredinol. Rhai enghreifftiau yw'r Croeshoelio, Cymun Bendigaid, y Qur'an, y Sabath Iddewig a'u tebyg.

Mae nifer mawr o Foslemiaid yn ystyried bod unrhyw bortreadu o'r Proffwyd Muhammad yn dramgwyddus iawn. Rhaid i ni gael cyfiawnhad golygyddol cryf dros gyhoeddi unrhyw bortread o'r Proffwyd Muhammad. Rhaid atgyfeirio unrhyw gynnig i gynnwys portread o'r Proffwyd Muhammad yn ein hallbwn i ffigwr golygyddol uwch a ddylai ymgynghori fel arfer â'r tîm Polisi Golygyddol.

5.3.57 Rhaid i ni ystyried y sensitifrwydd crefyddol ynghylch parchu dyddiau gŵyl a phrif wyliau crefyddau mawr y byd er mwyn osgoi achosi tramgwydd yn ddiangen o ganlyniad i ddeunydd a all fod yn fwy derbyniol ar adegau eraill.

Mae rhyddid i ymdrin â materion sy'n ymwneud â chrefydd mewn drama, comedi a genres eraill, ond dylem fod yn ymwybodol bob amser o'r posibilrwydd o beri tramgwydd.

Hypnotiaeth, Dadreibio, yr Ocwlt a'r Paranormal

Hypnotiaeth

5.3.58 O dan Ddeddf Hypnotiaeth 1952, mae'n ofynnol bod unrhyw arddangosiad o hypnotiaeth er difyrwch y cyhoedd yn cael ei drwyddedu. Mae'r ddeddf yn gwahardd arddangosiadau ar bobl dan 18 oed ac mae'n berthnasol i unrhyw arddangosiad o hypnotiaeth a ddarlledir mewn sioe, neu mewn cysylltiad â sioe, sy'n rhoi mynediad i'r cyhoedd.

Dylem gymryd camau i leihau unrhyw berygl dichonol o achosi hypnosis a/neu adweithiau niweidiol ymysg gwylwyr, gwrandawyr neu ddefnyddwyr ar-lein sy'n agored i'w effaith. Yn benodol, rhaid i hypnotydd beidio â darlledu ei act eiriol arferol yn llawn neu gael ei ddangos yn perfformio i lygad y camera. Mae'n bwysig bod perfformiadau hypnotiaeth, yn enwedig y rheini sydd â'r bwriad o wneud hwyl am ben rhywun, yn cael eu trin yn ofalus mewn rhaglenni adloniant. Gallent fod yn niweidiol a hefyd yn dramgwyddus i'n cynulleidfa.

Rhaid atgyfeirio unrhyw gynnig i gynnwys arddangosiad o hypnosis i ffigwr golygyddol uwch neu, yn achos cwmnïau cynhyrchu annibynnol, i'r golygydd comisiynu.

Dadreibio, yr Ocwlt a' r Paranormal

5.3.59 Rhaid i ni weithredu'n gyfrifol wrth gynnwys deunydd sy'n ymdrin ag unrhyw agwedd ar ddadreibio, yr ocwlt, y paranormal, dewiniaeth neu unrhyw arferion cysylltiedig a thrin unrhyw honiadau a wneir gyda'r amheuaeth sy'n ddyladwy.

Rhaid peidio â darlledu arddangosiadau yr honnir eu bod yn wir cyn y trothwy, neu ar y radio pan fydd plant yn debygol iawn o fod yn ein cynulleidfa, neu mewn cynnwys ar-lein sy'n debygol o apelio i gyfran sylweddol o blant.

Rhaid peidio â darlledu arferion paranormal i ddibenion adloniant (heb gynnwys drama, ffilm neu gomedi) pan fydd nifer sylweddol o blant yn debygol o fod yn gwylio neu o fod yn ein cynulleidfa radio neu o ddefnyddio ein cynnwys ar-lein.

5.3.60 Ar bob adeg, rhaid trin arddangosiadau o ddadreibio, yr ocwlt, y paranormal, dewiniaeth neu unrhyw arferion cysylltiedig, neu honiadau ynghylch y rhain mewn rhaglenni ffeithiol gyda gwrthrychedd sy'n briodol i'r allbwn. Mewn rhaglenni adloniant rhaid rhoi hysbysrwydd clir yn eu cylch. Yn ein holl allbwn, rhaid i arddangosiadau o'r fath beidio â chynnwys cyngor am iechyd, arian, cyflogaeth neu berthnasoedd sy'n cymhell pobl i wneud penderfyniadau tyngedfennol.

Delweddau Fflachio, Strobio a Delweddau Byr iawn eu Parhad

Delweddau Fflachio, Strobio ac Epilepsi Ffotosensitif

5.3.61 Er mwyn lleihau'r perygl i wylwyr sydd ag epilepsi ffotosensitif, dylem ddilyn y cyfarwyddyd gan Ofcom sydd wedi'i nodi yn Rheol 2.12 o God Darlledu Ofcom⁵. Ar adegau prin, mae'n bosibl na fydd yn rhesymol ymarferol i ddilyn y cyfarwyddyd hwn, er enghraifft pan na ellir osgoi fflachio mewn cynnwys, mewn digwyddiad i'r wasg, er enghraifft, neu adroddiad newyddion byw pan nad oes modd ei gywiro drwy ddull technegol. Mewn achosion o'r fath, pan fo cyfiawnhad golygyddol dros gynnwys yr eitem, dylem roi rhybudd geiriol ac, os yw'n briodol, rhybudd ar ffurf testun, ar ddechrau'r rhaglen neu'r eitem.

Rhaid i unrhyw gynnig i gynnwys delweddau fflachio neu ddilyniannau strobio mewn rhaglenni a recordir sy'n methu profion technegol yr Adolygiad Darlledu gael ei gymeradwyo gan y rheolwr allbwn perthnasol.

Delweddau Byr iawn eu Parhad

5.3.62 Rhaid i ni beidio â defnyddio unrhyw dechnegau sy'n manteisio ar y posibilrwydd o gyfleu neges i wylwyr neu wrandawyr, neu o ddylanwadu ar eu meddyliau fel arall, heb iddynt fod yn ymwybodol, neu'n llwyr ymwybodol, o'r hyn sydd wedi digwydd, hy yn isganfyddol. Byddai technegau o'r fath yn gallu cynnwys delweddau sy'n para am gyfnodau byr iawn.

Os bydd gan rywun le i gredu y gall techneg o'r fath fod wedi'i defnyddio yn ei gynnwys, rhaid iddo atgyfeirio'r mater i ffigwr golygyddol uwch neu, yn achos cwmnïau cynhyrchu annibynnol, i'r golygydd comisiynu, a all ddymuno ymgynghori â'r tîm Polisi Golygyddol.

---

⁵ Nodyn Cyfarwyddyd Ofcom ar Ddelweddau Fflachio a Phatrymau Rheolaidd mewn Rhaglenni Teledu.

ADRAN 5: NIWED A THRAMGWYDD

Rhaglenni a Gaffaelir

5.3.63 Mae rhaglenni a gaffaelir yn gorfod cydymffurfio â'n Canllawiau Golygyddol ar Niwed a Thramgwydd. Dylem sicrhau eu bod yn cydymffurfio cyn eu darlledu neu eu darparu ar-alw i wneud yn siŵr bod y cynnwys yn addas ar gyfer y gynulleidfa debygol. Dim ond canllaw yw dosbarthiad ffilm a dylid bod yn ofalus iawn wrth ymdrin â ffilmiau a gafodd dystysgrif '18', na ddylid eu dangos cyn 9pm ar unrhyw wasanaeth.

5.3.64 Fel arfer ni ddylem ddarlledu ffilm neu raglen y mae Bwrdd Dosbarthu Ffilmiau Prydain (BBFC) wedi gwrthod ei hardystio. Mae rhagor o fanylion ar gael yn Adran 1 o God Darlledu Ofcom.

Fel arfer ni ddylem ddarlledu darnau enghreifftiol o ffilm neu raglen y mae'r BBFC wedi gwrthod ei hardystio heb gyfiawnhad golygyddol cryf.